

Звіт про повторне відстеження
результативності Положення про ведення касових операцій
у національній валюті в Україні

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 №637 та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 13.01.2005 за №40/10320 (далі – Положення), розроблено відповідно до повноважень, наданих Національному банку України статтею 33 Закону України "Про Національний банк України" (визначення порядку ведення касових операцій для підприємств і організацій) і регламентує загальний порядок проведення готівкових розрахунків підприємствами і організаціями, їх оформлення касовими документами та контроль за його дотриманням.

Вказане Положення (введено в дію з 14 лютого 2005 року) розроблено з метою запровадження в практику сучасного нормативного документа для регулювання проведення суб'єктами господарювання операцій з готівкою, оптимального використання готівкових коштів, а також створення необхідних умов для безперешкодного і прозорого здійснення в межах чинного законодавства України готівкових розрахунків.

Відповідно до вимог Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" цей нормативно-правовий акт є регуляторним і стосовно нього послідовно має здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності.

Базове відстеження результативності Положення було здійснено в установленому порядку до набрання ним чинності (протягом липня – листопада 2004 року).

Повторне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснено протягом 2005 – серпня 2006 років.

Виконання заходів з базового і повторного відстеження результативності Положення здійснювалося Департаментом готівково-грошового обігу Національного банку України, який є головним розробником цього документа і до компетенції якого належать питання, що регулюються Положенням.

Повторне відстеження здійснювалося на підставі аналізу практики застосування норм Положення суб'єктами господарювання, опрацювання та систематизації інформації (запити, повідомлення, пропозиції, зауваження), що надходила до Національного банку України від органів виконавчої влади, Асоціації українських банків України, Українського кредитно-банківського союзу, територіальних управлінь Національного банку, громадських організацій, суб'єктів господарювання, відповідних публікацій в засобах масової інформації, а також з урахуванням змін в нормативно-правових актах.

У цілому, за оцінками і відгуками, що надійшли до Національного банку України під час повторного відстеження результативності Положення, було відзначено належний рівень його підготовки, що зумовило використання деяких його норм при розробці відповідних відомчих нормативно-правових актів окремими органами виконавчої влади.

Зокрема, Державне казначейство України наказом від 19.04.2005 №70 затвердило Зміни до Порядку відкриття рахунків у національній валюті в органах Державного казначейства (zareestrovani в Міністерстві юстиції України 13.05.2005 за №515/10795), якими було регламентовано норми щодо порядку встановлення лімітів залишку готівки в касах Державного казначейства та касах бюджетних установ і організацій, в основу яких покладено вимоги Положення.

Державний департамент з питань зв'язку та інформатизації Міністерства транспорту та зв'язку України в листі від 19.05.2005 №4183/11-01-81 запропонував виключити з тексту Положення посилання на власний відомчий нормативний акт, яким регулювалося ведення касових операцій підприємствами поштового зв'язку, і відзначив, що у подальшому підприємства поштового зв'язку у своїй діяльності мають керуватися вимогами Положення, як більш досконалого нормативно-правового акту з питань ведення касових операцій.

За період, протягом якого здійснювалося повторне відстеження результативності Положення, з приводу роз'яснення його норм до Національного банку України надійшло 111 звернень від дописувачів.

Переважна більшість питань стосувалася надання роз'яснень щодо порядку визначення строків здавання готівкової виручки (готівки) та розрахунку ліміту залишку готівки в касах (глава 5 Положення): небанківських фінансових установ – 25 звернень (у тому числі від Державного комітету з регулювання ринків фінансових послуг України – 2, Українського кредитно-банківського союзу – 1, фінансових груп – 6, кредитних спілок – 7, ломбардів – 9), депутатів міських та районних рад – 4, підприємств сфери грального бізнесу – 6 звернень, а також 6 звернень щодо можливості встановлення для суб'єктів господарювання, які працюють з невеликими обсягами готівки (або взагалі здійснюють розрахунки у безготівковому порядку), мінімального розміру ліміту залишку готівки в їх касах. Крім того, від небанківських фінансових установ та інших підприємств надійшло 10 звернень стосовно необхідності і терміну перегляду лімітів залишку готівки в касі та строків здавання готівкової виручки, що не відповідали вимогам Положення на момент набрання ним чинності (пункт 5.13 Положення). Також до Національного банку надійшло 5 звернень від суб'єктів господарювання щодо можливості встановлення строків здавання готівкової виручки виключно від наявності в населеному пункті установи банку (пункт 5.1 Положення), 5 звернень – щодо включення витрат на відрядження до розрахунку ліміту каси за видатками (пункт 5.4 Положення), а також 50 звернень щодо надання роз'яснень застосування інших норм Положення.

Більшість питань та пропозицій, які були викладені в листах кореспондентів після їх аналізу і опрацювання, нормативно врегульовано Змінами до Положення (постанова Правління Національного банку України від 10.08.2005 №277), які зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.08.2005 за №944/11224.

Крім того, на підставі практичного застосування суб'єктами господарювання вимог Положення Департаментом готівково-грошового обігу було підготовлено проект законодавчого акта щодо готівкового обігу та надано пропозиції Державній податковій адміністрації України стосовно внесення змін до Закону України „Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг”.

Слід також відзначити, що протягом здійснення заходів з повторного відстеження результативності вказаного регуляторного акта негативних відгуків стосовно рівня його підготовки від суб'єктів господарювання та банків не надходило.

На підставі повторного відстеження результативності Положення можна зробити висновок, що в цілому цей регуляторний акт відповідає законодавству України та вимогам сучасності і створює сприятливі економічні умови для функціонування суб'єктів господарювання всіх форм власності та видів діяльності, розвитку ринкових відносин і конкурентного середовища.

Остаточний висновок щодо сталого досягнення цілей буде зроблено за підсумками періодичного відстеження результативності Положення, яке буде проведено у встановленому законодавством порядку.

В. о. Голови Національного
банку України

А.В.Шаповалов

ПОГОДЖЕНО

Виконавчий директор з питань
готівково-грошового обігу

_____ О.М.Толстой

"__" серпня 2006 року